

Landshövdingen om Karlstads brand 1752

Innevånarnas handel med trävaror, tjära, näver, spannmål mm har avtagit mycket sedan borgerskapet genom den gruvliga eldsvådan (22 juni 1752) förlorade inte bara deras hus utan också det redbaraste av sin egendom. Det lilla som de efter branden kunnat ha övrigt måste de använda för att skaffa sig tak över huvudet. En del måste även sätta sig i skuld och ha därför litet eller inget att röra sig med.

Hospitalet hade samma beklagliga öde som största delen av staden i det att alla deras hus och byggnader lades i aska. Hospitaljonen, som således blev husvilla, underhålls efter att kontrakt slutits med hospitalets syssloman, på ett av dess tillhöriga hemman utanför staden, i ett för allt för nio daler kopparmynt för varje person per vecka. De fattigas antal är nu inte större än 12 personer, emedan man sedan olycka timat ej velat belasta dess inkomster med större antal än man där jämte även kunnat bespara någon behållning årligen till den förestående byggnaden varmed man nu såvida kommit, att med hospitalshuset uppbyggnad nu i år görs en början. Till vilken byggnad av Höga Överheten äro skänkta 30 000 daler silvermynt.

Uppå Kungl. Maj:ts allra nådigaste befallning är efter senaste branden torg och gator i möjligaste mån anlagda, varigenom åtskilliga ändringar med tomterna förekommit, vilka alla nu är bragda till behöriga slut medelst jämkning och givna ersättningar.

Jag bör ock härjämte lämna stadens innevånare det välförtjänta beröm och vittnesbörd att de efter yttersta förmåga gripit sig an att befordra stadens prydnad med långt större och vackrare hus än där tillförne varit. Det hade fuller varit önskligare om byggnationen kunnat av sten verkställas, helst invid staden finns tillgång på ganska tjänlig sten, vilken med mycken bekvämlighet och ringa kostnad låter sig bryta allt efter som man vill ha den, men varken tid, i anseende till deras då befintliga husvilla tillstånd, eller förmögenhet har sådant velat medgiva.

De publika husen såsom gymnasium, rådstuga, fänghus och hospitalet äro nu alla under byggnad av sten, av vilka gymnasiet med ett vackert observatorium är merendels fullbordat, och vore att önska det tillräcklig fond kunna uppgivas och erhållas, att det tillika med rådstugan kunde alldeles i fullkomligt stånd bringas. Vid staden är nu nyligen ett tegelbruk anlagt. Men som tillräckligt förlag felas, drives det icke med någon besynnerlig förmån.

Från "Ekonomisk beskrivning över Värmland 1762" gjord av Adolph Mörner landshövding över Värmland och Närke.